

۲۰۵۵۴۱

بِسْمِ اللَّهِ

چک لیست مهارت های بالینی پرستاری

وَلَقَدْ

مریم حیدری

زهرا گرجیان

سعیده الهامی

صبریه خزنی

محمد خواصی

اعضاء هیات علمی دانشکده علوم پزشکی آبادان

عنوان و نام پدیدآور	: چک لیست مهارت‌های بالینی پرستاری / نویسندگان مریم حیدری ... [و دیگران
مشخصات نشر	: تهران : انتشارات حیدری، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص: جدول ؛ ۲۹×۲۲ س م
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۹-۱۹۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: نویسندگان مریم حیدری، زهرا گرجیان، سعیده الهامی، صبریه خزنی، محمد خواصی
موضوع	: بازرسی پرستاری Nursing audit
موضوع	: مهارت‌های بالینی - ارزشیابی Clinical Competence -- Evaluation
شناسه افزوده	: حیدری، مریم، ۱۳۶۵
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷: ۸/ج ۸/RT۵
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۵۶۸:
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۹۶۴۶۱

ناشر کتب علوم پزشکی

چک لیست مهارت‌های بالینی پرستاری

مولفین: مریم حیدری - زهرا گرجیان - سعیده الهامی - صبریه خزنی - محمد خواصی

یراجرابی: سیده مریم حیدری

نوبت: و مال چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحیفه: چاپ غزال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۹-۱۹۷-۴

بهاء: ۲۵۰۰۰ ریال

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۶۸ هجری قمری است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، منتشر یا پخش کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مراکز پخش

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره پست، پلاک ۱۲۴، طبقه اول، واحد ۲ | تلفن: ۶۶۹۷۶۶۷۸/۶۶۹۷۶۴۹۹

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۲۲۳ | تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۰۸ | تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۳: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر چیچون، فروشگاه کتب پزشکی، ۶۶۴۹۹۲۱۴

فروشگاه ۴: قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه | تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵

فروشگاه ۵: اراک، میدان سرداران، جنب بیمارستان ولی عصر مجتمع پارس، فروشگاه کتاب ونوس - | تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۴۶۳۵۷

فروشگاه ۶: بجنورد، خیابان ۱۷ شهریور جنوبی، نبش کوچه پرتانی، پلاک ۳۱۳، فروشگاه نشر حیدری، | تلفن: ۰۵۸-۳۲۲۶۳۵۵۸

فروشگاه ۷: خرم آباد، دانشگاه علوم پزشکی کمالوند - فروشگاه نشر حیدری | تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳

و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

مقدمه

توسعه و پیشرفت مهارت‌های بالینی یکی از بزرگترین چالش‌ها برای هر دانشجوی پرستاری است. آموزش این مهارت‌ها از نخستین نیمسال برای دانشجویان آغاز می‌گردد و به علت حجم بالای رفرنس‌های تعیین شده از سوی وزارت بهداشت، معمولاً دانشجویان در تفکیک تئوری از عملی و پی بردن به مراحل هر پروسیجر و درک انتظارات ممتحنین در امتحان OSCE، بسیار سردرگم هستند. لذا به همراه گروه پرستاری و اعضا محترم مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی آبادان، بر آن شدیم تا بر اساس آخرین رفرنس‌های Nursing Research و Fundamental مهمترین چک لیست‌های پروسیجرهای بالینی مورد نیاز دانشجویان پرستاری را طراحی و ارائه نماییم.

امید داریم این کتاب بتواند هنمای خوبی برای دانشجویان در زمینه آموزش و اعضاء هیات علمی در زمینه ارزشیابی اصول و مهارت‌های عملی باشد.

هدف اصلی آموزش پرستاری، تربیت دانش آموختگانی است که صلاحیت‌های علمی، عملی و رفتاری لازم را برای ایفای نقش حرفه‌ای خود کسب نموده باشند. آموزش مبتنی بر صلاحیت بالینی یا آموزش با هدف یادگیری در حد تسلط رویکرد جدید آموزشی است که می‌تواند تحقق اهداف آموزشی را تضمین کند. کتاب حاضر در راستای معرفی و ارائه الگوی عملی برای برگزاری آزمون، از دستورالعمل‌های پرستاری (پروسیجر) تدوین و تنظیم گردیده است.

تاریخچه‌ی آزمون آسکی: Objective Structured Clinical Examination (OSCE)

آزمون آسکی اولین بار در سال ۱۹۷۵ توسط پروفسور "هاردن" و همکارانش در دانشگاه طراحی و اجرا گردید. تا آن زمان اساتید در دانشکده‌های پزشکی با روش‌های سنتی فراگیران را مورد ارزیابی قرار می‌دادند. با آزمون‌های کتبی می‌توان تا حدی توانایی دانش‌جویان را تعیین نمود، اما واقعیت آن است که میزان عملکرد دانشجو بطور واقعی قابل سنجش نیست. از آن زمان تا حال این روش سنجش در بسیاری از دانشکده‌های علوم پزشکی مورد استفاده قرار گرفته است. کشورهایی مانند انگلیس، آلمان، سوئیس، دانمارک، استرالیا، آفریقای جنوبی، نیجریه، هلند، کانادا و آمریکا از این جمله‌اند.

تعریف آسکی

امتحان آسکی در حقیقت فرصتی برای آزمون توانایی حاصل از در هم آمیختن دانش، مهارت‌های بالینی و مهارت‌های ارتباطی با مددجو می‌باشد.

فرآیند مراقبت پرستاری نیز ادغامی از مهارت‌های بالین دانش پرستار، توانایی حل مسئله و ارتباط موثر با مددجو می‌باشد.

امتحان آسکی در واقع یک نوع امتحان نیست، بلکه یک شیوه‌ی آزمون است که موارد ذیل در آن رعایت می‌شود:

✓ ایستگاه‌های متعددی طراحی می‌گردد. تعداد ایستگاه در یک آزمون آسکی به تعداد اهداف آموزشی کلیدی و امکانات برگزارکنندگان آزمون بستگی دارد. در منابع مختلف تعداد ایستگاه‌ها بین ۱۰ تا ۲۵ متغیر است. اما با توجه به لزوم حفظ پایایی آزمون، تعداد ایستگاه نباید از ۱۲ کمتر باشد.

✓ طول مدت هر ایستگاه به نوع اهداف آموزشی و سطح هدف بستگی دارد. مدت زمان هر ایستگاه بین ۴ تا ۱۵ دقیقه است. که بهترین زمان هر ایستگاه، ۵ دقیقه به همراه ۱ دقیقه زمان تغییر ایستگاه می‌باشد.

- زمان انتقالی بین دو ایستگاه ۳۰ تا ۱ دقیقه

- زمان بازخورد به دانشجو ۹۰ ثانیه تا ۲ دقیقه

- زمان تعامل با مددجو و عملکرد دانشجو ۷ دقیقه

✓ در هر ایستگاه توانایی‌های متفاوت آزمونده می‌شود.

✓ فراگیران در کلیه ایستگاه‌ها عبور می‌کنند و محتوای آزمون برای مخاطبین ثابت است.

✓ کلیه فراگیران توسط ابزارهایی یکسان و تحت استانداردهای از پیش تعیین شده مورد قضاوت قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان چک لیست	فصل
۹	مهارت ۱-۱: ارزیابی دمای بدن	فصل ۱ علائم حیاتی
۹	۱-۱-۱: از راه دهان با دماسنج جیوه‌ای	
۱۱	۱-۱-۲: از راه زیربغل با دماسنج جیوه‌ای	
۱۳	۱-۱-۳: از راه مقعد با دماسنج جیوه‌ای	
۱۵	مهارت ۲-۱: ارزیابی نبض محیطی (رادیال)	
۱۶	مهارت ۳-۱: ارزیابی نبض اپیکال از طریق سمع با گوشی	
۱۷	مهارت ۴-۱: ارزیابی همزمان نبض اپیکال و رادیال توسط دو پرستار	
۱۹	مهارت ۵-۱: ارزیابی تنفس	
۲۰	مهارت ۶-۱: ارزیابی فشار خون	
۲۰	۶-۱-۱: از طریق دست	
۲۲	۶-۱-۲: از طریق پا	
۲۷	مهارت ۱-۲: اجرای بهداشت دست با استفاده از آب و صابون (شستشوی دست)	فصل ۲ کنترل عفونت
۲۸	مهارت ۲-۲: اجرای بهداشت دست با استفاده از محلول‌های با پایه الکلی	
۲۹	مهارت ۳-۲: زنجیر کردن بستی استریل	
۳۰	مهارت ۴-۲: از دست زدن وسایل استریل به یک محیط استریل	
۳۱	مهارت ۵-۲: پوشیدن دستکش‌های استریل و خارج کردن دستکش‌های آلوده	
۳۲	مهارت ۶-۲: استفاده از تجهیزات حفاظتی شخصی (گاز، ماسک)	
۳۲	۶-۲-۱: پوشیدن و خارج کردن گاز	
۳۳	۶-۲-۲: پوشیدن و خارج کردن ماسک	فصل ۳ دارو درمانی
۳۷	مهارت ۱-۳: تجویز داروهای خوراکی از راه دهان	
۳۷	۱-۳-۱: قرص یا کپسول	
۳۹	۱-۳-۲: داروی مایع	
۴۱	مهارت ۲-۳: کشیدن دارو از یک آمپول	
۴۲	مهارت ۳-۳: کشیدن دارو از یک ویال	
۴۳	مهارت ۴-۳: مخلوط کردن داروها از دو ویال در یک سرنگ	
۴۵	مهارت ۵-۳: تزریق داخل جلدی	
۴۷	مهارت ۶-۳: تزریق زیر جلدی	
۴۹	مهارت ۷-۳: تزریق داخل عضلانی (بدون در نظر گرفتن منطقه تزریق)	
۵۱	مهارت ۸-۳: برقراری یک راه وریدی	
۵۳	مهارت ۹-۳: تجویز داروی پوستی	
۵۴	مهارت ۱۰-۳: تجویز قطره‌ی چشم	
۵۶	مهارت ۱۱-۳: تجویز قطره‌ی گوش	
۵۷	مهارت ۱۲-۳: تجویز قطره بینی	
۵۸	مهارت ۱۳-۳: تجویز پماد چشمی	
۵۹	مهارت ۱۴-۳: تجویز شیاف مقعدی	
۶۰	مهارت ۱۵-۳: تجویز دارو از طریق اسپری یا نبولایزر	
۶۱	مهارت ۱۶-۳: حمام در تخت	

۶۷	مهارت ۴-۱: مراقبت از دهان (دهانشویه)	فصل ۴ بهداشت
۶۸	مهارت ۴-۲: شستشوی سر مددجو در تخت	
۷۰	مهارت ۴-۳: تعویض ملحفه تخت: ۱-۳-۴: تخت اشغال نشده	
۷۳	۲-۳-۴: تخت اشغال شده (پهلوی به پهلوی)	
۷۵	۳-۳-۴: تخت اشغال شده (بالا به پایین)	فصل ۵ سلامت پوست و مراقبت از زخم
۷۹	مهارت ۵-۱: انجام پانسمان خشک و استریل	
۸۱	مهارت ۵-۲: انجام پانسمان هیدروکلوئید	
۸۲	مهارت ۵-۳: شستشوی زخم به صورت استریل	
۸۴	مهارت ۵-۴: جمع آوری نمونه از ترشحات زخم جهت کشت	
۸۶	مهارت ۵-۵: مراقبت از درن هموواک	
۸۷	مهارت ۵-۶: تمیز کردن درن پین رز و کوتاه کردن درن	
۸۹	مهارت ۵-۷: اعمال کمپرس گرم	
۸۹	۱-۷-۵: گرمای خشک	
۹۰	۲-۷-۵: کمپرس گرم و استریل	
۹۲	مهارت ۵-۸: اعمال کمپرس سرد	
۹۲	۱-۸-۵: سرمای خشک	
۹۳	۲-۸-۵: کمپرس سرد و استریل	فصل ۶ تغذیه
۹۷	مهارت ۶-۱: قرار دادن لوله بینی-مدی	
۹۹	مهارت ۶-۲: تجویز غذا از راه بینی-مدی (ساواژ)	
۱۰۰	مهارت ۶-۳: خارج کردن لوله بینی-مدی	
۱۰۳	مهارت ۷-۱: جاگذاری کاتتر ادراری زرد	فصل ۷ نیاز های دفع ادرار
۱۰۶	مهارت ۷-۲: جاگذاری کاتتر ادراری مرد	
۱۰۸	مهارت ۷-۳: خارج کردن کاتتر ادراری	
۱۰۹	مهارت ۷-۴: شستشوی کاتتر بسته شده متناوب	
۱۱۰	مهارت ۷-۵: شستشوی مداوم بسته مثانه	
۱۱۳	مهارت ۸-۱: انما	فصل ۸ نیاز های دفع مدفوع
۱۱۵	مهارت ۸-۲: تعویض کیسه کلستومی	
۱۱۶	مهارت ۸-۳: شستشوی کلستومی	
۱۱۹	مهارت ۹-۱: استفاده از پالس اکسی-متر	فصل ۹ اکسیژن رسانی
۱۲۰	مهارت ۹-۲: تجویز اکسیژن توسط کانولا بینی	
۱۲۱	مهارت ۹-۳: تجویز اکسیژن توسط ماسک (ساده/ونچوری)	
۱۲۲	مهارت ۹-۴: ساکشن راه های هوایی (حلق بینی و حلق دهانی)	
۱۲۳	مهارت ۹-۵: ساکشن لوله تراشه	
۱۲۵	مهارت ۹-۶: ساکشن تراکئوستومی	
۱۲۷	مهارت ۹-۷: مراقبت از تراکئوستومی	
۱۲۹	References	منابع